

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/222
KARAR NO : 2021/246
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, araç trafikten men i leminin de idari yargıda konu yapılması kar ısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada de erlendirildi inde **DAR YARGI YER NDE** çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : E.B.
Vekili : Av. M.D.
Davalı : Kayseri Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Kayseri Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ün ce yapılan denetim sırasında, 38 Y.... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalı ma izni/ruhsatı almadan yolcu ta ıdı ının tespit edildi inden bahisle, sürücü belgesi sahibi davacı adına 09/10/2019 tarihli ve MA-45899328 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 5.010 TL idari para cezası verilm i , düzenlenen Araç Trafikten Men Tutana ı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınm ı tır.

2. Davacı vekili, araç men tutana ının iptali istemiyle ayrıca araç sahibi adına idari yargı yerinde dava açıldı ını belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açm ı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Kayseri 2. dare Mahkemesi 18/10/2019 tarihli ve E.2019/1054, K.2019/810 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelerin birlikte de erlendirilmesi sonucunda, bir idari yaptırım türü olarak düzenlenen idari para cezalarıyla ilgili olarak, cezanın dayana ını te kil eden yasal düzenlemede, ba vuru yolu ile ilgili olarak özel bir kuralın mevcut olmaması, ba ka bir anlatımla görevli yargı yerinin belirtilmemi olması halinde, idari para cezasına kar ı yapılacak ba vuruda, uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermi , davacı vekili tarafından yapılan istinaf ba vurusunun Ankara Bölge dare Mahkemesinin 06/02/2020 tarihli ve E.2019/2163, K.2020/225 sayılı kararı ile incelenmeksizin reddedilmesi üzerine, davacı vekili tarafından temyiz edilen karar, Danı tay Sekizinci Dairesinin 06/10/2020 tarihli ve E.2019/2163, K.2020/225 sayılı kararı ile incelenmeksizin reddedilerek kesinle mi tır.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

B. Adli Yargıda

5. Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimli i, ba vurunun esasını inceleyerek reddine karar vermi , davacı vekili tarafından karara itiraz edilmi tir.

6. **Kayseri 1. Sulh Ceza Hâkimli i 15/02/2021 tarihli ve D. No.2021/927 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gere ince idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i, aracın trafikten men edilmesine ili kin i lemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açıldı nı belirterek, itirazın kabulüne, Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimli inin 08/01/2021 tarihli ve D. No.2020/5259 sayılı kararının kaldırılmasına, ba vurunun çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle görevsizlik kararı vermi ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

III. LG L HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun “*Araçların tescil edildikleri amacın dı nda kullanılması*” ba lı ı altında düzenlenen Ek 2. maddesi öyledir:

“(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (De i ik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dı nda kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on be gün süre ile trafikten men edilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyük ehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) *Çalı ma izni/ruhsatı almadan,*

b) *Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dı nda,*

c) *Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalı ma bölgesi/güzergâh dı nda*

belediye sınırları dâhilinde yolcu ta imak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fülün i lendi i tarihten itibaren geriye do ru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

leteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadı na bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) *(a) bendinin ihlali hâlinde altmı gün,*

b) *(b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,*

c) *(c) bendinin ihlali hâlinde ise on be gün*

süreyle trafikten men edilir.

Ilgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmı ve bu kapsamda verilmi çalı ma izninin/ruhsatının süresi bitti i hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu ta ryan ki iye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikli i giderilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Ayrırcı i areti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan ta imacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır.”

8. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye iaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmaması olması karısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü tür.

9. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle de i ik 3. maddesi ise öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildi i üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle verilmi ve kesinle mi bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip oldu u seçenekler ile verdi i karar bakımından bir de erlendirme yapılması gerekmektedir.

11. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *“Olumsuz görev uyu mazlı unun bulundu unun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinle mi olması gerekir. Bu uyu mazlı in giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir.”* hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinle mi görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinle mesi halinde, olumsuz görev uyu mazlı ı do mu olacak; hukuk alanında do mu bulunan bu uyu mazlı ın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

12. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *“Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinle mi görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye ba layan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli oldu u kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurur ve elindeki i in incelenmesini Uyu mazlık Mahkemesinin karar vermesine de in erteler”* hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait oldu unu belirten gerekçeli bir karar ile do rudan Uyu mazlık Mahkemesine ba vurma olana ına sahiptir. u kadar ki, ba vuru kararının, görev konusunda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmesine de in i in incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

13. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyu mazlı ı do ması halinde her iki yargı merciince i ten el çekilmi oldu undan ba vurma iradesini davanın taraflarına bırakmı iken, bu yönetime nazaran daha kısa zamanda çözüme ula ılmasını amaçladı ı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, i ten el çekmeden do rudan Uyu mazlık Mahkemesine ba vurma olana ını tanıdı tır.

14. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemi ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re'sen Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmi tir.

15. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönetime uymamakta ise de, davanın taraflarınca ba vuruda bulunulmadı ı gözetilerek, Sulh Ceza Hakimli ince re'sen yapılan ba vurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında oldu unun kabulü ile Uyu mazlık Mahkemesinin önüne gelmi bulunan görev uyu mazlı ının çözüme kavu turulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyu mazlık Mahkemesinin kurulu amacına uygun olaca ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

17. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmı tır.

18. Kabahatler Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümlerle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardı ı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

19. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anla ılmaktadır.

20. Uyu mazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anla ılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

21. Dosyanın incelenmesinden, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, araç trafikten men tutana ının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davada, Kayseri 2. dare Mahkemesinin 22/01/2020 tarihli ve E.2019/1053, K.2020/53 sayılı kararı ile dava konusu i lemin iptaline karar verildi i ve karara kar ı istinaf talebinde bulunuldu u, dosyanın halen derdest oldu u anla ılmı tır.

22. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

23. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

24. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

25. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, ancak; idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak) aracın trafikten men edilmesi kararı da verildi i ve idari yargı yerinde dava konusu edildi i anla ıldı ından; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i ku kusuzdur.

26. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesi ve aynı Kanununun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada de erlendirildi inde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen para cezasına kar ı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kayseri 1. Sulh Ceza Hakimli ince yapılan ba vurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında kabulü ile, Kayseri 2. dare Mahkemesince verilen 18/10/2019 tarihli ve E.2019/1054, K.2019/810 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDU UNA,

B. Kayseri 1. Sulh Ceza Hakimli ince yapılan BA VURUNUN 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında KABULÜ ile, Kayseri 2. dare Mahkemesince verilen 18/10/2019 tarihli ve E.2019/1054, K.2019/810 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLİ OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN